

حسینی

من فقط یک بار مرحوم اصغر الهی را از نزدیک دیده ام و پیش و پس از آن هم تلفنی با هم حرف زده بودیم، اما همان برخورد ها جزو لحظات به یادماندنی زیست ادبی ام بوده است. در نوجوانی کتابی در حوزه ادبیات و نوجوان از او خوانده بودم. نسخه گسترش یافته یکی از لطیفه های ملانصرالدین که بدل شده بود به اثری سیاسی انتقادی علیه سلطنت و به همین دلیل هم لایذ با اسم مستعار کهتریزدانی چاپش کرده بود. در انتخاب این نام مستعار، انگار پای نوعی شوخ طبعی در میان بود که آقای نویسنده با ترجمه فارسی نام عربی اش به خرج داده بود! جوان که بودم، مجله ای ادبی هنری درمی آوردم و با راهنمایی دکتر محمدرضا شفیعی‌کدکنی تصمیم گرفتم از اصغر الهی داستان بگیرم و در مجله چاپ کنم.

گمانم تابستان ۱۳۸۶ بود که با یکی از بچه های مجله با دکتر الهی قرار ملاقات گذاشتیم؛ آمده بود مشهد و میعاد گاه مان حیاط مسجدی در حاشیه بولوار وکیل آباد بود. برای مراسم ترجمه یکی از آشنایانش آمده بود آنجا.

بعد، سه نفری رفتیم خانه همکارم و نشستیم به گپ زدن. فروتن و صمیمی دعوتمان را قبول کرده بود. انگار نه انگار نویسنده مشهور و پزشک با سابقه و استاد دانشگاه است؛ کنار ما جوان ها روی زمین نشست و پای ظرف هندوانه با آرامش سؤال هایم را جواب داد. بخشی از بدنش گویا برائتر سکته لمس بود و در حرکت دادن یک دستش و البته در صحبت کردن می افتاد به زحمت. به او از نظر فلان پژوهشگر ادبیات درباره اش گفتم که در کتابی مشهور نوشته بود و الهی هم با خون سردی گفت فلانی داستان های مرا نخوانده است!

فقط وقتی درباره پیشینه مبارزه اش در سال های قبل انقلاب پرسیدم، مظهر رفت. تو گفתי خوش نداشت ولو با مَرکب ذهن و خاطره به آن سال ها برگرد! سال هایی که داستان های انتقادی می نوشت و افتاد زندان. یکی در نشریه ای درباره داستان های الهی نوشته بود- دارم نقل به مضمون می‌کنم- که او با وجود باورش به ادبیات متعهد، به نوشته های شبه ادبی شعاری که روزگاری در این کشور رایج بود- خاصه بین نویسنده های چپ‌گرا- انتقاد داشت، همان طور که به باورمندان «هنر برای هنر» که آن ها را دور از مردم می دانست. همچنین از انسانیّتش نوشته اند و دل سوزی و زحمانش برای تهدیدستان -آن زمانی که طرح خدمت پزشکی اش را در اسفراین می‌گذراند. آن هم در حالی که خودش بیمار بود از نوجوانی (روماتیسم قلبی).

اصغر الهی سال ۱۳۳۳ در مشهد به دنیا آمد. در جوانی، هم داستان می نوشت و هم تجربه هایی سیاسی از سر گذراند و هم درسش را تا دریافت مدرک دکتری تخصصی روان پزشکی از دانشگاه تهران خواند. سال های ۱۳۵۸ تا ۱۳۶۰ سردبیر مجله بازتاب روان شناسی بود و بعدش پزشکی می کرد و دانشیار دانشگاه علوم پزشکی ایران نیز شد. از او مجموعه داستان های «روّیا رُویا» و «قصه های پاییزی» و «حکایت عشق و عاشقی ما»، نمایشنامه «قالیباغ»، رمان های «مادرم بی بی جان» و «سالمرگی» و جز این ها به جا مانده است.

داستان های او از نوشته های متعدد اجتماعی سیاسی تا آثاری بارویگر در روان شناسانه را در بر می‌گیرد. سال ۱۳۸۶ کتاب «سالمرگی» بهترین رمان جایزه هوشنگ گلشیری شد. دکتر اصغر الهی با همان کهتریزدانی، نویسنده و روان پزشک مردمی اهل مشهد، ۱۲ خرداد ۱۳۹۱ در بیمارستان قلب تهران جان به جان افرین تسلیم کرد.

علت مرگش را عارضه قلبی بیان کرده اند، اگرچه یکی از دوستانش از علت نامعلوم درگذشت او- از دید دانش پزشکی- نیز گفته است.

زین قدیر

علیرضا حیدری |مدرس ویراستاری

- ناویراسته** ❌

...با این تفاسیر باید بگویم گاهی می‌توان در این زمینه اقدام مناسبی انجام داد.

- ویراسته** ✔

...با این تفاصیل باید بگویم گاهی می‌توان در این زمینه اقدام مناسبی انجام داد.

- نکته** 📌

«تفصیل» یعنی توضیحات. «با این تفاصیل» یعنی با وجود توضیحاتی که داده‌شد، برخی به‌غلط به‌جای «با این تفاصیل»، می‌گویند: «با این تفاسیر»

#زین-قدیر_پارسی

شهریار

شهریار NEWS.IR
۳۳ شنبه
۳۰ آبان ۱۴۰۲
۷ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵
شماره ۴۰۹

فرهنگ و ادبیات

کتاب و خواندنی‌های دیگر

معرفی چند صفحه جذاب در اینستاگرام با محوریت کتاب و کتاب خوانی

مریم محبی

در روزگار کنونی شبکه های اجتماعی به هر موضوعی ورود کرده و روی بسیاری از مسائل دست‌گذاشته‌اند. در این میان، آن‌ها که دغدغه‌کتاب و کتاب خوانی داشته‌اند کتاب ها را به فضای مجازی آورده‌اند و البته هر یک به طریقی. یک نفر به ساده ترین شکل ممکن و صرفا با آوردن نام کتابی و گذاشتن بریده ای از آن و برخی دیگر پای فروش یا مهارت های کتاب خوانی و جزئیات بیشتری را هم به اصل قضیه اضافه کرده‌اند. ما در این شماره به سراغ چند صفحه در اینستاگرام رفته ایم که تمرکز اصلی شان روی معرفی کتاب است. هر کدام به شکلی و با یک ویژگی منحصر به فرد.

- Dance.with.books**

معرفی به انضمام بریده کتاب

کتاب ها مهیای رقص هستند. این شعار صفحه ای است با عنوان رقص با کتاب. کتاب هایی که می‌توانید در دقایق و ساعتی که در جوارشان می‌گذرانید، روح خود را به دست کلمات و جملات آن بسپارید و با فراغ بال در فضای آن غرق شوید، از جهان اطراف خود بکنید و در جست وجوی تجربه های تازه باشید. تجربه هایی که نویسندگان و قهرمانان قصه ها قرار است آن ها را در اختیار شما بگذارند بدون اینکه از شما درقبال این انتقال تجربه چیزی طلب کنند. آن‌هایی که در صفحات مجازی صرفا در جست وجوی کتاب هستند و دنبال اتفاقات پیرامونی‌ان مثل مهارت های کتاب خوانی یا چستی و چربی هادراین باره نیستند، این صفحه به طور قطع برایشان مناسب است. صفحه ای که در ساده ترین شکل ممکن، با به نمایش گذاشتن تصویری از جلد کتاب، یک بخشی از متن آن را ضمیمه پست می‌کند و در ادامه نیز از نویسنده و ناشر و مترجم آن سخن می‌گوید. شاید این صفحه برای آن دسته‌که مدت هاست با کتاب و کتاب خوانی دمخور هستند و نویسندگان و ترجمان نام‌آشنا را می‌شناسند، گزینه بهتری باشد. نظرات پای پست هم البته شناخت بهتری از فضای کتاب در اختیارتان قرار خواهد داد. این را هم بگویم که طالبان رمان های خارجی حتما گزینه های خوبی در این صفحه پیدا خواهند کرد.

- Atiqbook**

برای دوست داران کتاب های قدیمی ادبیات

کتاب های قدیمی در حوزه شعر و ادبیات، ظهور است؟ باب طبع چه کسانی است؟ صفحه دیگری که می‌خواهیم در حوزه کتاب و کتاب خوانی معرفی کنیم روی همین دو بعد مانور می‌دهد و شاید باید بگویم همان طور که از نامش برمی آید کتاب های قدیمی را در معرض معرفی و فروش گذاشته است. کتابخانه عتیق درواقع کتابخانه ای است تخصصی در حوزه ادبیات و علوم انسانی و آن گونه که در معرفی صفحه خود نوشته است، کتاب شناسی هدف نخست آن هاست و باز هم به قول خودشان، «اصالت نهفته در معنا در صورت هویداست.» بخشی از آنچه باعث شده عتیق روی کتاب های قدیمی مانور بده خودش این‌گونه

- kaaqaz**

به علاوه بریده کتاب و داستان کوتاه

«چنین به نظر می‌رسد که درواقع به همان اندازه می‌توان کسی را سزاوار نفرت دانست که سزاوار عشق. نه نفرت و نه عشق را نمی‌توان از عادت استنتاج کرد. فقط به موجب قانون است که کسی را می‌توان سزاوار چیزی دانست. اما هیچ قانونی نمی‌تواند کسی را مستحق عشق بداند و آن را به زور تحمیل کند، و به همین ترتیب نفرت را هم. عشق و هم نفرت، هردو، بدون چشم داشت و بدون دلایل قانونی اتفاق می‌افتد.» این بخشی از جستار «آیا جهانی بدون نفرت ورزی ممکن است؟» از کتاب «رویارویی با پاسداران مطلق گرایی» است و منطق بر جهان اندیشگی لِش کولاکوفسکی که با تدوین و ترجمه خسرو ناقد به وسیله نشر نِی منتشر و راهی بازار کتاب شده است. این معرفی کوتاه را رسانه کاغذ در صفحه اینستاگرام خود بارگذاری کرده است، صفحه ای با همین عنوان که قصدش معرفی کتاب است و به قول خودش درباره کتاب و خواندنی های دیگر فعالیت می‌کند. پیشخوان تازه ها، بریده کتاب و داستان کوتاه نیز همه از بخش هایی است که در این صفحه به آن رویه رو می‌شوید. پست های این صفحه یا با محوریت یکی از اشخاص ادبی و فرهنگی پیش می‌رود و شناختی به شما می‌دهد یا با محوریت یک کتاب و توضیح و تفصیلاتی درباره محتوای کتاب و

ویژگی های ظاهری آن.

- Motherlydays**

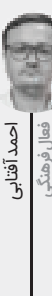
بیشتر برای جست و جوگران کتاب کودک

منصوره مصطفی زاده را شاید خیلی از شما با صحبت هایش در برنامه کتاب باز به خاطر بیاورید. صحبت هایی که گاهی اوقات حول کتاب و کتاب خوانی می‌گذشت و بعضی وقت ها هم برگرفته از زیست مادرانه است. او کارشناس کتاب کودک است و مدت هاست در اتفاقی که او دقیقاً در صفحه اینستاگرامش هم رقم زده است. او کارشناس کتاب کودک است و مدت هاست در صفحه اش از کتاب های کودک و نوجوان می‌نویسد. خوب های آن را معرفی می‌کند و دیگران را تشویق به خواندنشان می‌کند و بدها را هم سوا می‌کند و می‌گوید نباید سراغشان رفت و البته همه این بد و خوب ها را با دلیل برای شما توضیح می‌دهد. مخاطبان اصلی این صفحه احتمالاً پدر و مادرهایی هستند که دغدغه تهیه کتاب مناسب و مقتضی سن کودکانشان را دارند. کتاب هایی که می‌توانند از طریق این صفحه به خوبی با محتوای آن آشنا شوند. غالب کتاب هایی که مصطفی زاده درباره آن صحبت می‌کند، زمینه دینی و مذهبی و اخلاقی دارد. اما در عین حال تنوع خوبی هم در فهرست کتاب های او وجود دارد. این صفحه همچنین برای مادرانی که دوست دارند تجربه دیگر مادران از تعامل با فرزندانشان را بشنوند نیز گزینه خوبی است، چون بخشی از پست های این صفحه روزنوشت ها و تجربیات و نگاه های شخصی او در باب مسائل مختلف است. صفحه ای به روز که اگر همین الان آن را بررسی کنید، می‌توانید یک رمان نوجوان خوب درباره فلسطین پیدا کنید.

- Bookkisto**

مهارت های کتاب خوانی مقدم بر خود کتاب

یکی دیگر از صفحاتی که در اینستاگرام در زمینه کتاب و کتاب خوانی فعالیت می‌کند که اگر با این فضا دمخور باشید به طور قطع نام آن به گوشتان رسیده «بوکزستو» است. البته این صفحه از آن صفحاتی نیست که در هر پست، عکس و تصویر یک کتاب به همراه بخشی از متن آن ضمیمه شود و ماجرا تمام «بوکزستو» که توحید کریمی، بلاگر حوزه کتاب، آن را

وساطت آن ها دسترس ناپذیر خواهند بود(ص ۲۱۵). خواندن به این طریق، محرکی است برای تأمل بر خویشتن. خواندن به شکلی از درمان (به کتاب درمانی) بدل می‌شود. می‌توانیم آنچه را کتاب ها به ما می‌گویند ببذوریم یا نپذیریم؛ در جواب آن ها می‌توانیم خود را تغییر دهیم یا ندهیم. با این حال، ظرفیت درمانگری آن ها به قوت خود باقی می‌ماند(ص ۲۱۶).

خواندن نه تنها برای افزایش شناخت ما، بلکه برای تقویت نیروی دآوری مان نیز فرصت هایی فراهم می‌سازد. مجال هایی برای تشخیص و تمیز ایجاد می‌کند. خواندن ادبیات نشان می‌دهد که شناخت دیگران به پذیرش و مدارا نیز می‌انجامد(ص ۲۱۶).

ادبیات تنها هنری است که قادر به استدلال است. از این جنبه، ادبیات بر دیگر نوشتارها و بر همه هنر ها برتری دارد، چرا که خوانندگان را به تأمل وامی‌دارد. تخیل آن ها را تقویت می‌کند و به

اداره می‌کند درواقع یک صفحه آموزش کتاب خوانی است که درباره ترویج کتاب خوانی فعالیت می‌کند. بیشتر سعی می‌کند به تکنیک های کتاب خواندن بپردازد و برای سؤالات رایج در این زمینه پاسخی پیدا کند. سؤالاتی از قبیل اینکه از میان انبوه کتاب ها، چطور می‌توانیم به آن ها برای خواندن اولویت بدهیم؟ یا اینکه با حجم زیادی کتاب های نخوانده و روی هم تلنبار شده چه باید بکنیم؟ کتاب های زرد چه بلایی سرمان می‌آورند؟ آن هایی که اول رهند و تصمیم دارند قدم در راه کتاب خوان شدن بگذارند، باید بر چه مشکلاتی فائق بیایند و چگونه؟ سؤالاتی که البته پاسخ آن ها از دل همین کتاب ها برمی‌آید. اگر در جست وجوی کتاب هایی با محوریت تمرکز و توجه، با حوزه کسب وکار یا کتاب های عادت سازی هستید، این صفحه می‌تواند شناخت خوبی از این قبیل کتاب ها به شما بدهد.

- bpluspod**

برای عشاق یادکست

اگر شما جزو آن دسته از آدم هایی هستید که به کتاب های صوتی علاقه دارید و ترجیح می‌دهید به جای اینکه چشم به کلمه ها و جملات صفحه یک کتاب بدوریزد، آن ها را از طریق گوش هایتان درک کنید و دریافت کنید و به شنیدن یادکست خیلی علاقه دارید، باید بگویم این صفحه خوراک خودتان است که می‌توانید کتاب ها را در بسترهایی چون کست باکس پیدا کنید. صفحه بی پلاس که با عنوان بی پلاس یادکست هم می‌توانید آن را جست وجو پیدا کنید درواقع خلاصه کتاب ها را تعریف می‌کند. چون «داستان های سخت‌کوشی در مقابل شانس»، «چرا باورهای ما تبدیل به هویت ما می‌شوند»، «ثروت، حقیقت، ایمان، مثلث تغییر چپن» یا «نقش متخصص ها در نظام های دموکراتیک»، در کنار این، شما می‌توانید جزئیات خوبی هم درباره نویسندگان کتاب ها و سابقه آن ها در این صفحه پیدا کنید.

معرفی کتاب «آدمی همان است که می‌خواند» (راهنمای عملی خوب خواندن)

با کتاب خواندن هم نشین بهتری می‌شویم

تفکر خودانتقادگر آنان میدان می‌دهد(ص ۲۱۹). نویسندگان بزرگ ـ رمان نویسان ـ شاعران، نمایشنامه نویسان، جستارنگاران ـ ما را بهتر از خودمان می‌شناسند. از طرف دیگر، خوانندگان دائم در حال آفرینندگی هستند، به کمک آنچه درون متن وجود دارد، متن ثابت است و باقی می‌ماند، اما درک و دریافت خوانندگان از آن متغیر است. واژه ها می‌مانند، اما معنی آن ها دگرگون می‌شود(ص ۲۲۳). خواندن ما را از نظر خودمان جالب تر می‌کند، هم نشین بهتری برای خودمان می‌شویم، و البته برای دیگران. خواندن به ما کمک می‌کند ذهن زیباتری داشته باشیم(ص ۲۲۶). ثورو در شاهکارش والدن می‌گوید بهترین کتاب ها را باید اول از همه بخوانیم، و گرنه ممکن است اصلا فرصت خواندنشان را پیدا نکنیم(ص ۲۶۷). در پایان، سیاست صمیمانه و خالصانه خود را نشر مترجم محترم کتاب می‌کنم که ضمن ارائه ترجمه ای رسا، روان و خوانا، واژه ها و اصطلاحات زیر را به دایره لغات او افزود؛ زیست رضایتمندانه تر (ص ۱۸). رویدادگاه (معادل setting در داستان نویسی) (ص ۳۲). فرهیختگی زبان شناختی (ص ۳۴). خوانش خلاقانه (مشابه نگارش خلاقانه) (ص ۶۲). Koan با داستان تمثیلی در آیین ذن (ص ۱۵۰). تلاش های خیال پردازانه (ص ۱۵۷). باتک روان شناختی (ص ۱۷۷). خوانش بینامتنی (ص ۲۱۱). ظرفیت درمانگری [داستان ها] (ص ۲۱۶). صبر شناختی (ص ۲۵۴).

آدمی همان است که می‌خواند

نویسنده، رابرت دی یانی

مترجم، علی ظفر قهرمانی نژاد

ناشر، بیدگل